

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Микола ДИВАК

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни « **Наукові дослідження в сфері цивільного права** »

Рівень вищої освіти – третій (освітньо – науковий)

Галузь знань «08» «Право»

Спеціальність «081» «Право»

Освітньо-наукова програма «Право»

Кафедра цивільного права і процесу

Форма навчання	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	СРС (год)	Разом (год)	Форма контролю
Денна	2	20	20	50	90	Екзамен
Заочна	2	20	10	60	90	Екзамен

1. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Наукові дослідження у сфері цивільного права»

Дисципліна «Наукові дослідження у сфері цивільного права»	Галузь знань, спеціальність, РВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	галузь знань 08 Право	Статус дисципліни – дисципліна з циклу спеціальної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 3	спеціальність 081 Право	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	рівень вищої освіти – третій (освітньо- науковий), ступінь доктора філософії	Аудиторні години - <i>Денна:</i> <i>Лекції – 20 год.</i> <i>Практичні – 20 год.</i> <i>Заочна:</i> <i>Лекції – 20 год.</i> <i>Практичні – 10 год.</i>
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота: <i>Денна – 50 год.</i> <i>Заочна – 60 год.</i>
Тижневих годин –10 год, з них аудиторних – 2/2 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права».

2.1. Мета вивчення дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права».

Метою вивчення дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права» є формування у здобувачів наукового ступеню доктора філософії у сфері права засад

сучасного мислення з усвідомленням того, що основою цивільно-правових підходів до регулювання особистих немайнових та майнових відносин є розумність, справедливість і добросовісність як вищі засади цивільно-правової культури, закріплені у Цивільному кодексі України.

Загальноосвітнє значення цієї дисципліни полягає у тому, що курс є частиною професійної підготовки науковців у сфері права, а також необхідністю підвищення знань та уявлень про наукові дослідження у сфері цивільного права здобувачів наукових ступенів доктора філософії.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права».

Передумовою для вивчення дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права» є наявність знань, які здобувачі отримують із дисциплін «Філософія науки», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Іноземна мова в наукових дослідженнях», «Методологія та організація наукових досліджень», «Управління науковими проєктами», «Емпіричні методи та інформаційно-аналітичні технології у наукових пошуках».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

СК08. Здатність визначати, систематизувати, узагальнювати, аналізувати результати наукових досліджень у сфері цивільного права, досягати наукових результатів, що створюють нові знання.

2.4. Результати навчання.

РН12. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, наукові доробки українських та зарубіжних вчених-цивілістів, фундаментальні постулати та теорії у цивільно-правовій сфері

3. Програма навчальної дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права».

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Основні методологічні дослідження цивільного права.

Наукові дослідження щодо визначення предмету цивільного права. Проблемні питання визначення методу цивільного права. Аналогія права у цивільному праві України.

Тема № 2. Наукові дослідження сутності і реалізації особистих немайнових прав.

Наукові дослідження особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи. Наукові дослідження особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Тема № 3. Наукові дослідження юридичної особи

Поняття та теорії юридичної особи. Види юридичних осіб. Актуальні питання створення та припинення юридичних осіб.

Тема № 4. Наукові дослідження моральної шкоди за цивільним законодавством України

Поняття моральної шкоди за законодавством України. Проблемні питання щодо визначення розміру моральної шкоди у цивільному праві України.

Тема № 5. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності та здійснення захисту цивільних прав

Функції цивільно-правової відповідальності в доктрині цивільного права. Види цивільно-правової відповідальності. Способи захисту цивільних прав та інтересів.

Тема № 6. Наукові дослідження речових прав на чуже майно.

Теорії та види речових прав. Наукові доробки щодо поняття, правової природи сервітуту, емфітевзису та суперфіцію та інших видів речових прав на чуже майно.

Тема № 7. Наукові дослідження в сфері права інтелектуальної власності.

Наукові дослідження об'єктів авторського права і суміжних прав. Наукові дослідження об'єктів промислової власності.

Змістовий модуль 2.

Тема 8. Наукові дослідження договірних зобов'язань в цивільному праві України.

Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують передання майна у власність. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують передання майна у користування. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують виконання робіт. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують надання послуг. Наукові доробки в сфері договірних зобов'язань з надання транспортних послуг.

Тема 9. Наукові дослідження в сфері недоговірних зобов'язань в цивільному праві України.

Наукові доробки вітчизняних та зарубіжних цивілістів щодо недоговірних зобов'язань. Проблемні питання щодо відшкодування завданої шкоди у цивільному праві України.

Тема 10. Наукові дослідження спадкового права

Наукові доробки в сфері спадкування за цивільним законодавством України. Зміна черговості при спадкуванні за законом. Види заповітів. Прийняття спадщини. Наукові дослідження спадкового договору.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права»

Денна форма навчання

Тематика	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Основні методологічні дослідження цивільного права.	2	2	5
Тема 2. Наукові дослідження сутності і реалізації особистих немайнових прав.	2	2	5
Тема 3. Наукові дослідження юридичної особи	2	2	5
Тема 4. Наукові дослідження моральної шкоди за цивільним законодавством України	2	2	5
Тема 5. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності та здійснення захисту цивільних прав	2	2	5
Тема 6. Наукові дослідження речових прав на чуже майно.	2	2	5
Тема 7. Наукові дослідження в сфері права інтелектуальної власності.	2	2	5
Змістовий модуль 2			
Тема 8. Наукові дослідження договірних зобов'язань в цивільному праві України.	2	2	5
Тема 9. Наукові дослідження недоговірних зобов'язань в цивільному праві України	2	2	5
Тема 10. Наукові дослідження спадкового права	2	2	5
Разом	20	20	50

Заочна форма навчання

Тематика	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Основні методологічні дослідження цивільного права.	2	1	5
Тема 2. Наукові дослідження сутності і реалізації особистих немайнових прав.	2	1	5
Тема 3. Наукові дослідження юридичної особи	2	1	5
Тема 4. Наукові дослідження моральної шкоди за цивільним законодавством України	2	1	5
Тема 5. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності та здійснення захисту цивільних прав	2	1	5
Тема 6. Наукові дослідження речових прав на	2	1	5

чуже майно.			
Тема 7. Наукові дослідження в сфері права інтелектуальної власності.	2	1	5
Змістовий модуль 2			
Тема 8. Наукові дослідження договірних зобов'язань в цивільному праві України.	2	1	5
Тема 9. Наукові дослідження недоговірних зобов'язань в цивільному праві України	2	1	10
Тема 10. Наукові дослідження спадкового права	2	1	10
Разом	20	10	60

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основні методологічні дослідження цивільного права.

Мета: сформувані у здобувачів освітньо-наукового ступеня глибоке розуміння основних методологічних засад при здійсненні досліджень в сфері цивільного права.

Питання для обговорення:

1. Наукові дослідження щодо визначення предмету цивільного права.
2. Проблемні питання визначення методу цивільного права.
3. Аналогія права у цивільному праві України.

Практичне заняття 2.

Тема № 2. Наукові дослідження сутності і реалізації особистих немайнових прав.

Мета: сформувані у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень сутності і реалізації особистих немайнових прав, , а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Наукові дослідження особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
2. Наукові дослідження особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Практичне заняття 3.

Тема № 3. Наукові дослідження юридичної особи

Мета: сформувані у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень діяльності юридичних осіб, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Поняття та теорії юридичної особи.
2. Види юридичних осіб.
3. Актуальні питання створення та припинення юридичних осіб.

Практичне заняття 4.

Тема № 4. Наукові дослідження моральної шкоди за цивільним законодавством

України

Мета: сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень моральної шкоди за цивільним законодавством України, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Поняття моральної шкоди за законодавством України.
2. Проблемні питання щодо визначення розміру моральної шкоди у цивільному праві України.

Практичне заняття 5.

Тема № 5. Особливості застосування цивільно-правової відповідальності та здійснення захисту цивільних прав

Мета: сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень цивільно-правової відповідальності та здійснення захисту цивільних прав, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Функції цивільно-правової відповідальності в доктрині цивільного права.
2. Види цивільно-правової відповідальності.
3. Способи захисту цивільних прав та інтересів.

Практичне заняття 6.

Тема № 6. Наукові дослідження речових прав на чуже майно

Мета: сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень речових прав на чуже майно, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Теорії та види речових прав.
2. Наукові доробки щодо поняття, правової природи сервітуту, емфітевзису та суперфіцію та інших видів речових прав на чуже майно.

Практичне заняття 7.

Тема № 7. Наукові дослідження в сфері права інтелектуальної власності

Мета: сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень права інтелектуальної власності, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Наукові дослідження об'єктів авторського права і суміжних прав.
2. Наукові дослідження об'єктів промислової власності.

Практичне заняття 8

Тема 8. Наукові дослідження договірних зобов'язань в цивільному праві України.

Мета: сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та

дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень договірних зобов'язань в цивільному праві України, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.

Питання для обговорення:

1. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують передання майна у власність.
2. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують передання майна у користування.
3. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують виконання робіт.
4. Наукові дослідження договірних зобов'язань, що опосередковують надання послуг.
5. Наукові доробки в сфері договірних зобов'язань з надання транспортних послуг.

Практичне заняття 9.

Тема 9. Наукові дослідження в сфері недоговірних зобов'язань в цивільному праві України.

Мета: *сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень недоговірних зобов'язань в цивільному праві України, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.*

Питання для обговорення:

1. Наукові доробки вітчизняних та зарубіжних цивілістів щодо недоговірних зобов'язань.
2. Проблемні питання щодо відшкодування завданої шкоди у цивільному праві України.

Практичне заняття 10.

Тема 10. Наукові дослідження спадкового права

Мета: *сформувати у здобувачів освітньо-наукового ступеня ґрунтовні знання та дослідницькі компетентності в сфері наукових досліджень спадкового права, а також розвинути здатність формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства у цій сфері.*

Питання для обговорення:

1. Наукові доробки в сфері спадкування за цивільним законодавством України.
2. Зміна черговості при спадкуванні за законом.
3. Види заповітів.
4. Прийняття спадщини.
5. Наукові дослідження спадкового договору.

6. Самостійна робота

Під час вивчення дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права» здобувачі виконують самостійні завдання. Метою даних завдань є розвиток навиків самостійної творчості, а також кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

У процесі підготовки самостійної роботи здобувач набуває вміння працювати із доктринальними джерелами, нормативною базою України та зарубіжних країн, судовою практикою, робити обґрунтовані висновки, а також логічно викладати свої думки у власному науковому дослідженні. Виконання самостійної роботи сприяє поглибленому вивченню дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права». Крім того, самостійна робота здобувача є однією із форм перевірки знань, яка вказує на рівень оволодіння ним законодавчою базою та теоретичним матеріалом.

№ п/п	Тематика
1.	Юридичне значення рішень і висновків Європейського суду з прав людини для регулювання цивільних відносин.
2.	Види особистих немайнових прав.
3.	Визначення розміру відшкодування моральної шкоди.
4.	Відумерлість спадщини.
5.	Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг.
6.	Джерела правового регулювання особистих немайнових прав фізичної особи.
7.	Договір лізингу.
8.	Договір охорони.
9.	Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
10.	Договір управління майном.
11.	Зміст сервітуту.
12.	Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
13.	Недійсність заповіту.
14.	Обмеження особистих немайнових прав.
15.	Підстави виникнення особистих немайнових прав фізичної особи.
16.	Поняття особистого немайнового права.
17.	Поняття та зміст самозахисту цивільних прав.
18.	Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності.
19.	Поняття та способи здійснення суб'єктивних цивільних прав
20.	Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини.
21.	Право на життя.

22.	Право на ім'я.
23.	Право на індивідуальність.
24.	Право на охорону здоров'я.
25.	Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу.
26.	Правовий статус підприємницьких товариств.
27.	Реєстрація речових прав: порядок та правове значення.
28.	Спадкування за правом представлення.
29.	Управління спадщиною.
30.	Черговість спадкування за законом.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи: поточне опитування; модульна робота; оцінка підготовлених есе; виконання індивідуальних завдань; підсумковий екзамєн.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Наукові дослідження у сфері цивільного права» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3
30%	30%	40%
Поточне оцінювання	Самостійна робота	Екзамєн
Оцінка визначається як середнє арифметичне за поточне оцінювання по темах 1-10 – тах 5 оцінок	Підготовка та презентація дослідження (реферат, есе, презентація) на задану тематику	Теоретична частина (3 питання по 20 балів) – тах 60 балів. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали) – тах 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «Наукові дослідження у сфері цивільного права»

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор EPSON EB-S05	1-10
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-10
3.	Використання Інтернет-ресурсів: 1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України. 2. www.gr.gov.ua – Офіційний сайт Генеральної Прокуратури України. 3. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. 4. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. 5. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України. 6. www.mvs.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. 7. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 8. www.court.gov.ua/reystri-ta-sistemi/ – Державний реєстр судових рішень	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.08.2024).

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 20.08.2024).

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 20.08.2024).

4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 20.08.2024).

5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 20.08.2024).

6. Житловий кодекс Української РСР від 30.06.1983 № 5464-Х. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10> (дата звернення: 20.08.2024).

7. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 20.08.2024).

8. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17> (дата звернення: 20.08.2024).

9. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.08.2024).

10. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення: 20.08.2024).

11. Статут залізниць України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.1998 № 457. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2024).

12. Авіаційні правила України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу»: Наказ Державної авіаційної служби України від 26 листопада 2018 р. № 1239. Офіційний вісник України. 2019. № 18. С. 65. Ст. 626.

13. Про затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 27.12.2006 р. № 1196. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 20.08.2024).

14. Про затвердження Інструкції по експлуатації автоматичних камер схову самообслуговування на залізничних вокзалах та Правил користування автоматичними камерами схову самообслуговування. Наказ Міністерства транспорту України від 10.07.1996 р. № 230. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 20.08.2024).

15. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 20.08.2024).

16. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення: 20.08.2024).

17. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 № 2654-XII. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12> (дата звернення: 20.08.2024).

18. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.08.2024).

19. Про залізничний транспорт : Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.08.2024).

20. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 20.08.2024).

21. Про автомобільний транспорт: Закон України від 05.04.2001 № 2344-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14> (дата звернення: 20.08.2024).

22. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 20.08.2024).

23. Про будівельні норми: Закон України від 05.11.2009 № 1704-VI. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> (дата звернення: 20.08.2024).

24. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 20.08.2024).

25. Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference (DCFR). URL: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/EUROPEAN_PRIVATE_LAW/EN_EPL_20100107_Principles_definitions_and_model_rules_of_European_private_law_-_Draft_Common_Frame_of_Reference__DCFR_.pdf 1604 p. (дата звернення: 20.08.2024).

26. Civil Code of Brazil. URL: https://archive.org/stream/civilcodebrazil00whelgoog/civilcodebrazil00whelgoog_djvu.txt (дата звернення: 20.08.2024).

27. Civil Code of the Republic of Lithuania. URL: <https://wipolex.wipo.int/en/text/202088> (дата звернення: 20.08.2024).

28. Czech Civil Code. URL: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Civil-Code.pdf> (дата звернення: 20.08.2024).
Draft Common Frame of Reference (DCFR). URL: https://www.translex.org/400725/_/outline-edition-/ (дата звернення: 20.08.2024).

29. Dutch Civil Code. URL: <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodegeneral.htm> (дата звернення: 20.08.2024).

30. Civil code of the Republic Of Lithuania (2000, July 18). URL: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.245495> (дата звернення: 20.08.2024).

31. Code Civil des Français. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT00000607072> (дата звернення: 20.08.2024).

32. Graždanskýj kodeks Českoj Respublyky [Civil Code of the Czech Republic]. (2012, February 03). URL: http://juristpraha.cz/ru/89_2012_ (дата звернення: 20.08.2024).

33. Kodeks cywilny Rzeczypospolitej Polskiej: Ustawa z dnia 23.04.1964. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf> (дата звернення: 20.08.2024).

34. Swiss Civil Code of 10 December 1907 (Status as of 1 July 2013). URL: http://www.admin.ch/e/rs/2/210_en.pdf (дата звернення: 20.08.2024).

35. Additional Protocol No. 1 Amend The Convention For The Unification Of Certain Rules Relation To International Carriage By Air, Signed At Warsaw On 12 October 1929, As Amended By The Protocol Done At The Hague On 28 September 1955, Signed At Montreal, On 25 September 1975. URL: <http://www.fog.it/convenzioni/inglese/montreal-1-1975.htm>. (дата звернення: 20.08.2024).

36. Additional Protocol No. 2 Amend The Convention For The Unification Of Certain Rules Relation To International Carriage By Air, Signed At Warsaw On 12 October 1929, As Amended By The Protocol Done At The Hague On 28 September 1955, Signed At Montreal, On 25 September 1975. URL: <http://www.fog.it/convenzioni/inglese/montreal-2-1975.htm>. (дата звернення: 20.08.2024).

37. Additional Protocol No. 3 Amend The Convention For The Unification Of Certain Rules Relation To International Carriage By Air, Signed At Warsaw On 12 October 1929, As Amended By The Protocol Done At The Hague On 28 September 1955, Signed At Montreal, On 25 September 1975. URL: <http://www.fog.it/convenzioni/inglese/montreal-3-1975.htm> (дата звернення: 20.08.2024).

38. Additional Protocol No. 4 Amend The Convention For The Unification Of Certain Rules Relation To International Carriage By Air, Signed At Warsaw On 12 October 1929, As Amended By The Protocol Done At The Hague On 28 September 1955, Signed At Montreal, On 25 September 1975. URL: <http://www.fog.it/convenzioni/inglese/montreal-4-1975.htm> (дата звернення: 20.08.2024).

39. Directive 2001/96/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2001 establishing harmonised requirements and procedures for the safe loading and unloading of bulk carriers. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2001/96/oj> (дата звернення: 20.08.2024).

Література:

1. Базан І. Відмежування договору поставки та договорів з надання послуг // Правова система України в умовах європейської інтеграції : погляд студентської молоді : зб. тез доп. IV Міжнар. студ. наук. конф. (м. Тернопіль, 15 травня 2020 р.) / редкол. : С. В. Банах, А. В. Грубінко, О. Є. Гомотюк [та ін.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 149-151.

2. Білецький Н.Т., Майка Н.В. Критерії віднесення об'єкта незавершеного будівництва до нерухомого майна за законодавством України. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 4. С.110-112.

3. Вавженчук С. До питання класифікації договорів на односторонні та взаємні, відплатні та безвідплатні. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 6. С.5-9.

4. Ваганова І.М. Публічні договори та договори приєднання у цивільному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 126-128.

5. Верес І. Правова природа смарт-договору. Підприємництво, господарство і право, 2020. № 9. С. 15-18.

6. Галянтич М., Сачок Р. Правова характеристика договору найму та оренди нерухомого майна. Право України. 2024. № 5. С. 64-75.

7. Гарієвська М.Б., Відмова від спадщини як спосіб здійснення права на спадкування. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. №7. С. 89-92.
8. Герц А.А. Проблема правового визначення медичної помилки: правовий аспект. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу: збірник тез науково-практичної інтернет – конференції (м.Хмельницький, 17 лютого 2020 р.). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2020. С.6-8.
9. Гнатюк Т.М. Права та обов'язки сторін за договором енергопостачання. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 3. С. 129-131.
10. Горбова Наталя Аркадіївна, Костів Іван, Кузьменко Олена Юріївна Договірне прао: укладання та припинення цивільних договорів. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 5(23). С. 495 – 508.
11. Гриняк А. Б. Дискусійні питання оновлення глави 16 Цивільного кодексу України : зміна парадигми. Нове українське право. 2024. Випуск 1. С.7-13.
12. Гриняк А. Б. Моніторинг цивільного законодавства України за результатами узагальнення судової практики. Нове українське право. 2024. № 3. С.86 – 93.
13. Гриняк А. Б. Систематизація та характеристика договорів підряду: окремі питання оновлення глави 61 цивільного кодексу України. Нове українське право. 2021. №1. С. 14-21.
14. Гриняк А. Б.. Оновлення загальних положень про договірні зобов'язання: удосконалення приватноправових відносин у громадянському суспільстві. Нове українське право, 2021. № 3. С.22-28.
15. Гудима М. М. Перехід права власності на підставі договору купівлі-продажу: декілька правових нюансів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. №63. С.130-135.
16. Гуцуляк В. К. Сторони договору підряду на проведення пошукових робіт та особливості їх взаємодії. Нове українське право. 2021. № 4. С. 14-19.
17. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб./ О.В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2021. 1200 с.
18. Карпенко Р. В., Бакай І. П., Риженко Д. В. Сутність договору лізингу як різновиду договору найму. Право і суспільство. Сер. Цивільне право і цивільний процес. 2020. № 6. С.34-38.
19. Комнатний С. Проблемні питання правового регулювання найму (оренди) житла державної і комунальної форм власності. Наукові перспективи (Naukovі perspektivi). 2022.
20. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.
21. Косак В. М., Якубівський І. Є. Правова природа постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С.121-124.
22. Кот О.О. Оновлення Цивільного кодексу України як запорука ефективної взаємодії держави та суспільства. Вісник Національної академії правових наук України. 2021. Том 28 (1). С. 106 – 114.
23. Кот О.О. Перехід прав кредитора до третіх осіб як зміна осіб у зобов'язанні: загальні питання. Нове українське право. 2021. № 2. С. 22-26.
24. Кот О.О., Гриняк А. Б. Господарський кодекс України: скасувати, не можна залишити. Нове українське право. 2023. № 1. С. 11-19.

25. Кохановська О.В. Особливості оновлення цивільного законодавства України у сфері права на інформацію в умовах розвитку глобального віртуального середовища. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2020. Vol. 27. No. 4. С. 145 -160.
26. Лічман Л. Г. Пропозиції щодо удосконалення Цивільного кодексу України (на прикладі книги 1), практики його застосування під час рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України. Одинадцяті юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є. В. Васьковського (до 25-річчя заснування економіко-правового факультету) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 26 травня 2023 р.) / відповід. ред. В. І. Труба, упор. А. Л. Святошнюк ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, економ.-прав. ф-т. Одеса : Фенікс, 2023. 154 с. С.80 – 82.
27. Лукасевич-Крутник І.С. Особливості договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 792-796.
28. Луценко Д.С. Майнові очікування від інвестиційних договорів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 6. С.88-90.
29. Мачуська І. Б., Недільченко С. Б., Аргатюк І. В., Лещенко І. П., Бурлій В. В. Історико-правові засади розвитку страхування в Республіці Італія: теоретико-правовий аналіз. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 220-225.
30. Міліщук Н. С. Окремі проблеми правового регулювання укладення договору купівлі- продажу (на основі аналізу прикладів із судової практики). *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2021. № 64. С 151-153.
31. Мудрій О.А. Виконання грошових зобов'язань за договором прокату. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 154-157.
32. Надьон В. В. Цивільно-правовий аспект розмежування договору позички від інших видів договорів (позика, дарування, найм транспортного засобу, житла, договір прокату, комерційної концесії). *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. №4. С.64-70.
33. Огляд прецедентного права Суду Європейського Союзу у сферах, що регулюються Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://eu-ua.org/sites/default/files/imce/ohliad-pretседentnoho-prava-sudu-yevropeiskogo-soiuzu-sferi-shcho-rehuliuiutsia-uhodoiu-pro-asotsiatsiiu.pdf> (дата звернення: 20.08.2023).
34. Оновлення договірної регулювання приватноправових відносин в Україні: монографія/за заг. ред. А.Б. Гриняка, О. О. Кота, М. Д. Пленюк. Київ: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 488 с.
35. Пилипенко С. Особливості правового регулювання відносин за договором, укладеним в електронній формі. Підприємництво, господарство і право. 2020. №8. С. 48-53.
36. Пленюк М. Д. Договір купівлі-продажу в умовах реформування цивільного законодавства. *Нове українське право*. 2021. №1. С.41-48.
37. Пожоджук Р. Поняття та правова природа вразливості споживачів. *Право України*. 2023. № 9. С. 128-141.
38. Рекодифікація цивільного законодавства України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Н.Ю.

Голубєва, І. В. Давидова, В.М. Єрмоленко; ред. Є. О.Харитонов, О. І.Харитонova. Київ: Норма права, 2020. 347 с.

39. Романовська Л. Правомочність із надання оцінки відповідності істотній зміні обставин, яку сторони не могли передбачити при укладанні договору (контракту), та її правовим наслідкам. Право України. 2024. № 2. С. 125 – 135.

40. Слободська І.А. Договір будівельного підряду як регулятор відносин в сфері будівництва. Інноваційний розвиток правової науки в умовах модернізації суспільства: Х Міжнародна науково-практична конференція, 28 лютого 2020 р., м. Київ: зб. доп. К.: НАУ, 2020. С. 167-169.

41. Стефанчук М. Особливості договірної відповідальності в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми правознавства. 2023. № 1. С.166 – 172.

42. Стефанчук М. О., Музика-Стефанчук О. А. Компенсація моральної шкоди у справах на повагу до свого житла: практика України та ЄСПЛ. Академічні візії. 2024. Випуск 32. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1229/1156> (дата звернення: 20. 08.2024).

43. Спасибо-Фатєєва І. В. Проблеми на перетині корпоративних та спадкових правовідносин: як і що спадкується після смерті учасника товариства з обмеженою відповідальністю? Право України. 2023. № 9. С. 115-127.

44. Фрончко Володимир, Хоцька Ангеліна. Договір управління майном та договір довірчого управління майном: співвідношення понять та правова природа. Актуальні проблеми правознавства. 2024. Випуск 1 (37). С. 219-222.

45. Цюра В. Припинення права власності на нерухоме майно як спосіб захисту та проблеми його застосування. Право України. 2023. № 4. С. 97-105.

46. Ющенко М. С., Кочина О. С. Проблемні питання договору дарування на майбутнє. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. №63. С. 178-182.

47. Явор О. А. Особливі обставини зміни або припинення договору найму (оренди) житла за сучасних умов воєнного стану в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство, 2022. №2. С. 110-115.

48. Якубівський І.Є. Перспективи оновлення норм ЦК України про фізичну особу в процесі рекодифікації. Нове українське право. 2024. № 1. С. 55-64.

49. Яновицька Г.Б. Гарантії захисту прав покупця за договором роздрібної купівлі-продажу. Наука і техніка сьогодні. 2024. № 1 (29). С. 267 – 279.

50. Ярошенко А. С., Костенко О. М.. Визнання судом недійсними фіктивних договорів дарування, укладених з метою приховання майна боржника: проблеми формування єдиної правозастосовної практики. Проблеми законності. 2020. № 148. С. 66-75.

51. Andrusiv U. B. Grounds and consequences of waiver of the contract on the provision of tourist services / U. B. Andrusiv, V.M. Kossak, M. O. Mykhayliv, N. Fedina, D. Zabzaliuk // Amazonia Investiga. – 2021. – 10(45). – P. 63-72.

52. Davydova N., Sabodash R., Mendzhul M., Milovska N., Lukasevych-Krutnyk I. Civil Law Status of the Institution of Higher Education in Ukraine. 2020, 23, p. 1-9 <https://www.abacademies.org/articles/Civil-law-status-of-the-institution-of-higher-education-in-ukraine-1544-0044-23-SI-573.pdf> (дата звернення: 20.08.2024).

53. Hovorushchenko, A.Herts, Ye. Hnatchuk. Modeling the Decision Making Process on Civil Law Regulation of Contracts for the Provision of Therapeutic Services. CEUR-WS. 2020. Vol. 2711. Pp. 333-342.

54. Kot O. O. Competition Law of Ukraine. Rīga, Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2021. 204 p.
55. Lando O. Principles of European Contract Law. URL: https://www.translex.org/400200/_/pecl/ (дата звернення: 20. 08.2024).
56. Lukasevych-Krutnyk I. S. The concept and methods of harmonisation of the private law legislation of ukraine in the field of provision of transport services with the legislation of the european union. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 2020, 27 (2), p. 91-106. <http://visnyk.kh.ua/uk/article/ponyattya-ta-sposobi-garmonizatsiyi-privatnopravovogo-zakonodavstva-ukrayini-v-sferi-nadannya-transportnikh-poslug-iz-zakonodavstvom-yevropeyskogo-soyuzu> (дата звернення: 22. 08. 2024).
57. Lukasevych-Krutnyk, I.S., Milovska, N.V., Popova, N.R., Rybachok, V.À., Belikova, S.O. Analysis of legal regulation of contractual obligations in the civil law system. Astra Salvensis, 2022, 2022(1), pp. 169–182. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1048124> (дата звернення: 20.08.2024)
58. Savchenko Viktor and Maydanyk Roman. Contracts implied-in-fact like a form of will expression. Access to justice in Eastern Europe. 2024. Issue 2. pp. 283-300.